

## Історичні нариси

**Зозуля Ю.П., Цимбалюк В.І., Сапон М.А., Никифорова А.М.**

Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України, Київ, Україна

### Українська Асоціація Нейрохірургів. 20 років діяльності

Причини створення Асоціації пов'язані з докорінними змінами, які відбулися в суспільстві на початку 90-х. В Україні — самостійній, незалежній державі, почалось формування принципово нових соціальних, економічних, правових відносин. В цих умовах можливість функціонування громадських організацій, розбудованих за минулими принципами, виявились практично вичерпаними. Це повною мірою стосувалося Українського науково-практичного товариства нейрохірургів, яке існувало на той час. Дійсність вимагала створення спілки нейрохірургів нового типу, максимально адаптованої до умов, що склалися.

#### 1993

• 26 листопада під час проведення Першого з'їзду нейрохірургів України відбулися установчі збори, на яких прийняте рішення про створення УАН та затверджений Статут Асоціації.

• Згідно з Статутом, Асоціація є, по-перше, самостійною юридичною особою з притаманними їй якостями, тобто, правом самостійно здійснювати фінансові операції, видавничу діяльність, проводити обмін делегаціями, посилаючи за кордон нейрохірургів для навчання та стажування. По-друге, Асоціація бере на себе юридичний захист її членів, що має важливе значення під час переходу до страхової медицини. По-третє, одним з кардинальних завдань в діяльності Асоціації є її інтеграція з аналогічними організаціями нейрохірургів Західної Європи, з перспективами приєднання до Всесвітньої Федерації нейрохірургів. Важливим завданням в роботі

Асоціації є піднесення рівня наукової та практичної діяльності нейрохірургів України до рівня міжнародних стандартів.

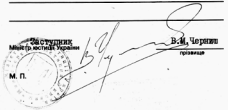

• На Установчій конференції затверджений Статут УАН, обрані Президент, віце-президент, секретар, Правління та Ревізійна комісія. Президентом УАН став Юрій Панасович Зозуля, віце-президентом — Віталій Іванович Цимбалюк, відповідальним секретарем — Микола Анатолійович Сапон.

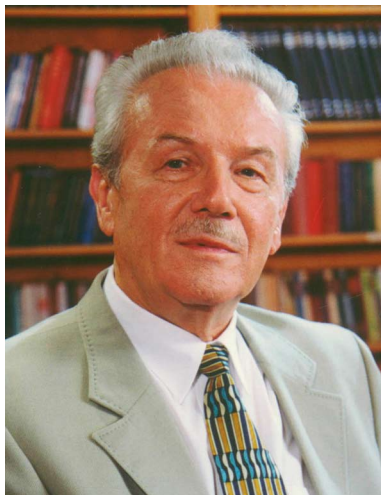
• На момент створення Асоціація об'єднувала 260 нейрохірургів та представників суміжних спеціальностей у 19 осередках в областях та містах України.

#### 1994

• 19 січня отримане Свідоцтво про реєстрацію Української Асоціації Нейрохірургів.

• 14–15 квітня — конференція нейрохірургів України «Актуальні питання організації та надання нейрохірургічної допомоги хворим з травматичними ушкодженнями периферійних нервів» (Київ).

|   |  |   |
|---|--|---|
| <p>Основна мета діяльності — опрацювання наукових і практичних проблем в галузі нейрохірургії, захист законних інтересів членів Асоціації, сприяння зростанню професіоналізму українських спеціалістів шляхом співробітництва їх колегами по ринку міжнародних ринків за допомогою розширення власного досвіду та тісного взаємодіючого контакту з нейрохірургами інших країн світу, що має привести до об'єктивного зростання українських спеціалістів та їх кваліфікаційних показників за кордоном.</p> | <p><b>СВІДОЦТВО</b><br/>про реєстрацію<br/>об'єднання громадян<br/>19 січня 1994р.<br/>№ 533</p> <p>Назва об'єднання: <u>Українська Асоціація Нейрохірургів</u></p> <p>Вид об'єднання: <u>добровільна організація</u><br/>організація</p> <p>Центральний статутний орган об'єднання: <u>Конференція,<br/>Правління, 254050, м. Київ, вул. Митрофанівського, 32</u></p> <p>Територія, на якій поширюється діяльність об'єднання: <u>Україна</u></p> <p>М. П. </p> | <p><br/>МІНІСТЕРСТВО<br/>ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ</p> <p><b>СВІДОЦТВО</b></p> <p>Київ</p> |
|---|--|---|



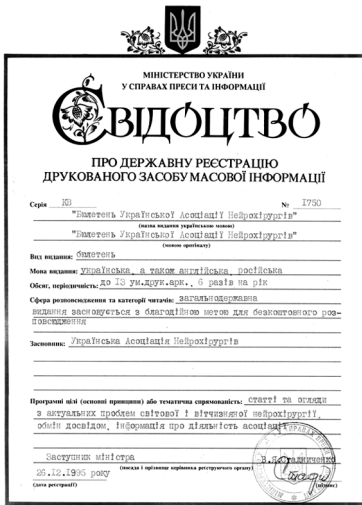
Юрій Панасович Зозуля



Віталій Іванович Цимбалюк



Микола Анатолійович Сапон



- Внески: вступні — 200 000 купонів. щорічні — 250 000 купонів. (Протокол Правління УАН від 14.04.94 №1)
- 22-23 вересня — конференція нейрохірургів України «Актуальні питання організації і надання спеціалізованої допомоги хворим з нейрохірургічними формами цереброваскулярної

ція об'єднувала 357 нейрохірургів та представників споріднених спеціальностей у складі 27 обласних та міських осередків.

- Внески: вступні — 20 грн. щорічні — 5 грн. (Протокол Правління УАН від 24.10.96 №1)
- 24.10.96 для реалізації цілей і відповідних завдань діяльності Асоціації рішенням Пленуму Правління УАН створені робочі комітети:
  - Комітет з наукових проблем нейрохірургії
  - Комітет з розробки стандартів в нейрохірургії
  - Комітет з професійної підготовки нейрохірургів
  - Комітет з нової медичної техніки
  - Комітет з платних послуг в нейрохірургії
  - Комітет з міжнародних зв'язків та співробітництва
  - Комітет з трудового, юридичного та соціального захисту членів Асоціації
  - Комітет з номінацій
  - Комітет з професійної етики
  - Комітет дитячих нейрохірургів

патології» (Дніпропетровськ).

• Станом на 25.11.94 22 обласних та міських осередки Асоціації об'єднували 293 нейрохірурга та представників суміжних спеціальностей.

**1995**

• Міністерством України у справах преси та інформації зареєстрований друкований засіб Асоціації «Бюлетень Української Асоціації Нейрохірургів».

• Того ж року вийшов перший номер Бюлетеня. Він був брошурного формату, текст набраний з використанням літотипних машин.

• 25-26 травня — конференція нейрохірургів України «Актуальні питання організації та надання спеціалізованої нейрохірургічної допомоги дітям» (Ужгород).

• На 24.05.95 23 обласних та міських осередки Асоціації об'єднували 321 нейрохірурга та представників суміжних спеціальностей.

• Внески:

- вступні — 2 000 000 купонів.
  - щорічні:
    - для членів УАН молодших 35 років — 250 000 купонів.
    - для членів УАН старших 35 років — 500 000 купонів.
- (Протокол Правління УАН від 24.05.95 №5)

**1996**

• 23-24 жовтня — конференція нейрохірургів України «Підвищення ефективності та розширення методичного забезпечення інструментальної діагностики різних форм нейрохірургічної патології» (Львів).

• Триває збільшення кількості членів УАН та її осередків. На 24.10.96 Асоціа-

**1997**

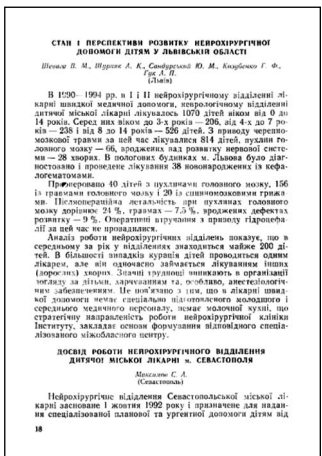
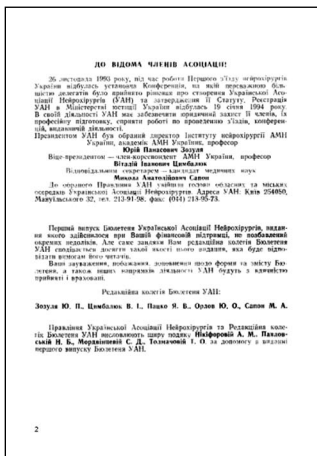
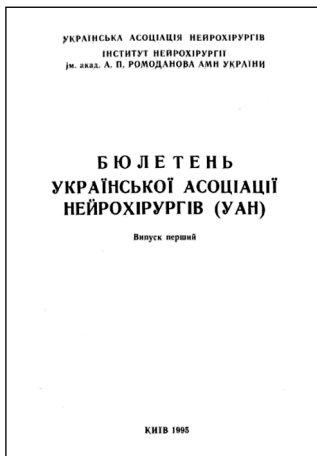
• На 11-му Міжнародному Конгресі нейрохірургів, який відбувся в липні в Амстердамі, Українська Асоціація Нейрохірургів прийнята до Європейської Асоціації Нейрохірургічних Товариств (European Association Neurosurgical Societies — EANS) та Всесвітньої Федерації Нейрохірургічних Товариств (World Federation Neurosurgical Societies — WFNS).

• 1-2 жовтня — конференція нейрохірургів України (Донецьк, Слав'яногорськ):

- Нові технології оперативних втручань в нейрохірургії
  - Малоінвазивна нейрохірургія
  - Актуальні питання гострої хребетно-спинно-мозкової травми
  - Вступні та щорічні внески:
    - для членів УАН, молодших 35 років — 15 грн.
    - для членів УАН, старших 35 років — 25 грн.
- (Протокол Правління УАН від 01.10.97 №3)

**1998**

• 14-18 вересня в Одесі відбувся II з'їзд нейрохірургів України.





*Александр Николаевич  
Кононов*



*Flemming Gjerris*

• Затверджені нова редакція Статуту УАН та емблема УАН.

• Почесними членами УАН за багаторічну діяльність, спрямовану на розширення та зміцнення дружніх стосунків між нейрохірургами країн, обрані професор Александр Коновалов (Росія) та президент Європейської спільноти нейрохірургів професор Flemming Gjerris (Німеччина).

• Станом на 18.09.98 членами Української Асоціації Нейрохірургів були 497 нейрохірургів і фахівців суміжних спеціальностей з 30 обласних та міських осередків.

### 1999

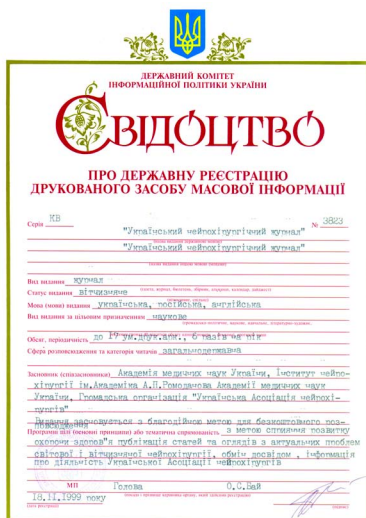
• 4–7 жовтня — конференція нейрохірургів України (Луганськ):

– Травматичні ушкодження периферійної нервової системи та їх наслідки

– Розробка стандартів в нейрохірургії

– Нова міжнародна класифікація новоутворень головного мозку

• 18 листопада Державним комітетом інформаційної політики України видане Свідоцтво про державну реєстрацію «Українського нейрохірургічного журналу».



### 2000

• квітень — вийшов друком перший номер «Українського нейрохірургічного журналу».

• 20–21 вересня — конференція нейрохірургів України (Івано-Франківськ, Яремче):

– Профілактика і лікування нозокоміальної (внутрішньолікарняної) інфекції

– Профілактика і лікування гнійно-запальних ускладнень після нейрохірургічних втручань

– Комплексне лікування епілепсії

• Станом на 20.09.2000 Українська Асоціація Нейрохірургів налічувала 597 нейрохірургів і фахівців суміжних спеціальностей в 30 обласних та міських осередках.

• Вступні та щорічні внески — 50 грн.

(Протокол Правління УАН від 20.09.2000 №3)

### 2001

• 12–14 червня — 3-й Міжнародний конгрес нейрохірургів країн Причорномор'я (Одеса):

– Хірургічне лікування больових синдромів

– Нейрохірургія дитячого віку та хірургічне лікування вад розвитку

– Мініінвазивна нейрохірургія

• Почесним членом УАН обраний видатний американський нейрохірург Robert White.

(Протокол Правління УАН від 24.12.01, №2).



*Robert White*

### 2002

• 17–19 вересня — конференція нейрохірургів України (Житомир, Дениші):

– Діагностика та лікування тунельних неврологічних синдромів

– Проблеми діагностики та лікування стенозу хребтового каналу

– Наслідки впливу аварії на ЧАЕС на структури нервової системи та шляхи їх подолання

• На Пленумі Правління 18.09.02 заслухали звіт про роботу Комітету УАН з професійної підготовки нейрохірургів (Поліщук М.Є.) та Комітету УАН з міжнародних зв'язків та співробітництва (Педаченко Є.Г.). Робота Комітетів визнана задовільною.

### 2003

• 23–25 вересня — III з'їзд нейрохірургів України (Алушта, АР Крим).

• Затверджений перелік основних нейрохірургічних операцій і маніпуляцій за різних видів нейрохірургічних захворювань за ступенем складності (протокол №1 від 25.09.03).

• 24–26 листопада — конференція нейрохірургів, неврологів, психіатрів та наркологів України «Питання етапності в діагностиці та лікуванні цереброваскулярних захворювань, епілепсії та болю» (Миргород).

• Затверджені алгоритми лікування хворих з приводу невралгії трійчастого нерва, тунельної невропатії, епілепсії, ішемічного та геморагічного церебральних інсультів (*Протокол Правління УАН від 24.11.03 №2*).

#### 2004

• 17–19 травня — конференція ортопедів-травматологів, нейрохірургів і неврологів України «Актуальні проблеми діагностики й лікування дискогенних і спондилогенних нейрокомпресійних синдромів» (Харків).

• Ухвалена необхідність участі УАН в сертифікації та ліцензуванні нейрохірургічних закладів України (*Протокол Правління УАН від 17.09.04 №2*).

• На Пленумі Правління УАН 17.09.04 заслухані звіти про роботу Ужгородського осередку УАН (Смоланка В.І.) та Кіровоградського осередку УАН (Зеленко В.Т.). Робота осередків УАН визнана задовільною.

#### 2005

• 21–23 вересня — конференція нейрохірургів України «Актуальні питання невідкладної нейрохірургії» (Тернопіль).

• На Пленумі Правління УАН, проведеному під час конференції, відбулася презентація та вручення членам Асоціації сертифікатів УАН.

#### 2006

• 26–28 квітня — конференція нейрохірургів України «Нові технології в нейрохірургії» (Ужгород).

• На пленумі правління УАН 08.09.06 заслухали звіт Гука А.П. про роботу очолюваного ним Комітету з стандартизації за 2003–2005 рр. Комітет забезпечив обговорення в осередках і на пленумах УАН, затвердження і видання методичних рекомендацій та клінічних протоколів діагностики й лікування пацієнтів з нейрохірургічними захворюваннями. Робота Комітету з стандартизації правлінням УАН визнана задовільною.

#### 2007

• 27–28 вересня — конференція нейрохірургів України «Критерії якості життя хворих після нейрохірургічних втручань» (Коктебель, АР Крим).

#### 2008

• 27–30 травня — IV з'їзд нейрохірургів України (Дніпропетровськ).

• На з'їзді представлена «Відзнака Української Асоціації Нейрохірургів». Оголошені перші її лауреати.

#### 2009

• На Пленумі Правління УАН 16 вересня винесене питання про критерії якості надання нейрохірургічної допомоги, за якими слід оцінювати діяльність нейрохірургічної служби та проводити рейтингову оцінку діяльності обласних нейрохірургічних відділень. Проект критеріїв розміщений на інтернет-сторінці Асоціації з метою подальшого його обговорення в осередках УАН.

• 17–18 вересня — конференція нейрохірургів України «Нейрохірургічні аспекти діагностики та лікування

нейрогенних больових синдромів» (Коктебель, АР Крим).

• На Пленумі Правління УАН 25 грудня заслухали звіти про роботу Львівського міського центру з лікування судинно-мозкових захворювань (Дяків В.В.), нейрохірургічного відділення №3 з надання екстреної медичної допомоги при судинно-мозкових захворюваннях Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання (Кардаш А.М.), невролого-нейрохірургічного центру для пацієнтів з цереброваскулярними захворюваннями Одеської обласної клінічної лікарні (Аксьонов В.В.). Робота судинних нейрохірургічних центрів визнана задовільною.

#### 2010

• 7–8 жовтня — конференція нейрохірургів України за участю НДІ нейрохірургії ім. акад. М.Н. Бурденка РАМН «Проблеми реконструктивної та відновної нейрохірургії» (Партеніт, АР Крим).

• УАН об'єднує 688 нейрохірургів у 32 осередках (станом на 01.11.10).

#### 2011

• 25–27 квітня — I Міжнародні освітні курси WFNS (Одеса).

• 14–16 вересня — конференція нейрохірургів України за участю Інституту неврології, психіатрії та наркології НАМН України (Судак, АР Крим):

– Сучасні принципи лікування нейроонкологічних захворювань

– Перспективи розвитку функціональної нейрохірургії

• 27 вересня в рамках Міжнародного медичного форуму проведена конференція «Нові технології в нейрохірургії» (Київ).

#### 2012

• 25–27 квітня — II Міжнародні освітні курси WFNS — Ендоскопічна нейрохірургія (Одеса).

• 6–8 вересня — 5-та Міжнародна конференція з проблем судинної нейрохірургії та хірургії основи черепа (Київ).

• 26–27 вересня — у рамках Міжнародного медичного форуму «Інновації в медицині — здоров'я нації» відбулася науково-практична конференція нейрохірургів України «Досягнення нейрохірургії останнього десятиріччя» (Київ), в роботі якої взяла участь 227 делегатів.

• На Пленумі Правління УАН 25 вересня: – узгоджене та ухвалене рішення про передачу в МОЗ України для затвердження у встановленому порядку проекти «Тимчасового галузевого класифі-





Володимир Іванович Смолянка



Олександр Михайлович Возняк



Андрій Петрович Гук

катора медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій» і «Табеля устаткування нейрохірургічних відділень».

– ухвалено проведення теоретичної підготовки усіх лікарів-інтернів за спеціальністю «нейрохірургія» на кафедрі нейрохірургії НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України на базі ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України».

– вирішено направити до МОЗ України пропозицію щодо включення нейроонкологічних захворювань до канцер-реєстру і надання дозволу на проведення хімотерапії нейрохірургам, які пройшли відповідну спеціалізацію, а також чітко визначити роль нейрохірурга під час призначення радіотерапії.

### 2013

• 18 квітня в рамках IV Міжнародного медичного форуму відбулася конференція «Інноваційні технології в медицині» (Київ):

– Застосування нейромодуляційних технологій в медицині

– Досвід використання лінійного прискорювача в нейрохірургії

• 25–26 квітня — II Міжнародні освітні курси WFNS «Сучасні можливості нейрохірургічних технологій в нейроонкології» (Одеса).

• 25–28 червня — V з'їзд нейрохірургів України (Ужгород). На з'їзді затверджені зміни до Статуту УАН, обрані нові керівні органи Асоціації. Президентом УАН став Володимир Іванович Смолянка, віце-президентом — Олександр Михайлович Возняк, відповідальним секретарем — Андрій Петрович Гук.

### Підсумовуючи викладене

• З 1993 р. під егідою УАН відбулися один міжнародний з'їзд, п'ять з'їздів нейрохірургів України, 19 науково-практичних конференцій, 7 семінарів-нарад обласних нейрохірургів України, 3 освітніх курси WFNS.

• Українська Асоціація Нейрохірургів з 1997 р. є дійсним членом EANS та WFNS.

• УАН є засновником та видавцем «Українського нейрохірургічного журналу».

• УАН брала активну участь у підготовці й обговоренні клінічних протоколів діагностики та лікування пацієнтів з нейрохірургічними захворюваннями.

• За участі УАН розроблені критерії якості надання медичної допомоги нейрохірургічними відділеннями країни.

• УАН брала активну участь у розробці «Тимчасового галузевого класифікатора медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій» і «Табеля устаткування нейрохірургічних відділень».

Українська Асоціація Нейрохірургів за 20 років свого існування досягла істотних позитивних змін в багатьох напрямках діяльності. Основними напрямками роботи Асоціації були впровадження в практичну медицину нових методів лікування, сприяння розвитку наукових розробок в галузі нейрохірургії та суміжних дисциплін, пропаганда досягнень нейрохірургії серед широких верств населення, видавницька діяльність, організація та проведення науково-практичних семінарів, конференцій, з'їздів. За останні роки межі діяльності Асоціації значно розширилися. Це, насамперед, активна участь УАН в атестації фахівців-нейрохірургів, що донедавна було прерогативою управлінських установ охорони здоров'я. Новим є і потреба активної участі УАН у розв'язанні етичних проблем біології та медицини, які постають перед медиками у зв'язку з нестримним розвитком прогресу. Можна сміливо стверджувати, що, порівняно з діяльністю колишніх науково-медичних товариств, діяльність УАН стала значущою в усіх сферах та напрямках української нейрохірургії, і ця її роль буде і надалі зростати.

**Зозуля Ю.А., Цымбалюк В.И., Сапон М.А., Никифорова А.М.**

Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова  
НАМН України, Київ, Україна

**Украинская Ассоциация Нейрохирургов.  
20 лет деятельности**

**Zozulya Yu.P., Tsybaliuk V.I., Sapon N.A.,  
Nikiforova A.N.**

Institute of Neurosurgery named after acad. A.P.  
Romodanov, NAMS of Ukraine, Kiev, Ukraine

**Ukrainian Association of  
Neurosurgeons. 20 years of activity.**